

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXIX. — Izdan in razposlan dne 1. julija 1880.

78.

Ukaz trgovinskega ministra od 1. julija 1880,

o premeni nekih določil v voznem ali kretnem pravilniku za železnice kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, vvedenem z ukazom od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75), oziroma novega besedila §^{ta} 48 istega z dodatkom, vvedenega z ukazi od 25. junija 1877 (Drž. zak. št. 69), od 20. marcija 1878 (Drž. zak. št. 21) in od 1. novembra 1879 (Drž. zak. št. 127).

Namesto novega besedila vvedenega z ukazi od 25. julija 1877 (Drž. zak. št. 69), od 20. marcija 1878 (Drž. zak. št. 21) in 1. novembra 1879 (Drž. zak. št. 127) §^{ta} 48 voznega pravilnika za železnice kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, z ukazom od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75 razglašene), po tem na mesto §^{ta} 50, točka, 1, odstavek 1 tega pravilnika in dodatka izdanega z ukazom od 25. julija 1877 (Drž. zak. št. 69), pridejo v moč počenshi s 1. dnem avgusta 1880 niže sledeča nova določila:

§. 48.

Od odprave izločeni ali samo uvetoma pripuščeni predmeti.

A. Izločajo se od odpravljanja:

1. vse tako blago, katero zaradi teže ali obsežka, zarad oblike ali drugih svojstev — po uredbi železne ceste in po načinu njene uporabe ni pripravno za prevažanje;

2. vse stvari, katere so pod prisilno dolžnostjo, odpošiljati jih s pošto;

3. vse stvari, katere so samopalne ali razletljive (eksplozivne), kolikor na-nje niso uporabna določila v prilogi D, sosebno:

a) Nitroglicerina (raznosno olje) kakor tako, kakor tudi vsi preparati iz nitroglicerina, za katero ni v Avstriji in na Ogerskem s posebnim ukazilom dopuščeno, da se vozijo po železnicah;

- b) ne kapalne zmesi nitroglicerina s tvarinami v podobi praha, ki same na sebi niso razletljive (dinamit in podobni preparati) v razpuščenih masi, ako se v Avstriji in na Ogerskem ne dá posebno dovoljenje (gledé dinamičnih patron primeri prilogo *D* št. I);
- c) nečista pikrinova kislina (primeri prilogo *D* št. XV), prikrinokisle soli, in razletljive meševine, ki imajo v sebi prikrinokisle in klorokisle soli;
- d) pokalno živo srebro (zastran vžigalnih kapič in netil primeri prilogo *D* št. I in III), pokalno srebro in pokalno zlato in dotični preparati;
- e) taki preparati, katerim je fosfor v substancijski pridjan, po imenu netilni listki (amores);
- f) nabito strelno orožje.

B. Uvetoma se v prevoz dopuščajo:

1. V prilogi *D* naštete stvari.

Za njih sprejem in prevoz merodavna so tanja ondukaj stoječa določila.

2. Zlate in srebrne šibike, platina, kovani novci in papirnati, denarja vredni papirji, listine, dalje dragotine, kakor drago kamenje, pravi biseri it.

Pod katerimi uveti se take reči jemljó v odpravo določajo posebni propisi vsake železnice.

3. Slikanja in druge umeteljne stvari.

Sprejemati in voziti jih dolžna je železnocestna uprava samo tedaj, kadar jim v nakladnih listih ní vpovedana nikaka vrednost.

4. Tisti predmeti, katerih nakladanje in prevažanje po sodbi spremajoče uprave dela preizredne težavnosti (težkoče).

Prevažanje takih stvari more se odvisno narediti od posebnih uvetov, ki se vsaki krat dogovoré.

C. Kdor stvari, kakoršne se omenjajo pod lit. *A* št. 3 tega paragrafa ali v prilogi *D*, oddá za vožnjo pod neresnično ali nepotanko vpovedjo ali kdor zanemari naredbe opreznosti, propisane mu kakor uvet sprejetja, mora poleg kazni, ustanovljenih s policijskimi ukazi ali kazenskim zakonikom, tudi če se ni storila nobena škoda, za vsak kilogram kosmate teže vsakega posamič poslanega kosa plačati konvencionalne kazni po šest goldinarjev, katero zapada uže s samim oddajanjem na vožnjo, ter je poleg tega odgovoren za vso škodo ki bi nastala odtod.

§. 50 št. 1, 1. odstavek.

Za predmete, po glasu §. 48, lit. *B* samo uvetoma v prevoz dopuščene, in za blago, ki ga pošiljavec in prejemnik naklada in odklada, in za blago stoječe pod carinskim (colnim) ali davkovnim prigledom, pridajati je posebne nakladne liste, kateri ne obsezajo drugih predmetov.

Določila

o predmetih, uvetoma dopuščenih v prevoz po železnicah.

(§. 48. pr. 1.)

I. Strelni in raznosni (črni) prah ali smodnik in podobne v Avstriji in na Ogerskem posebej pripuščene meševine;

strelivo (municija) smodikovo, tudi gotove ali dodelane patrone;

ognjedelski predmeti, če nimajo v sebi tvarin, katere so po §. 48, A 3, lit a—e (vštevno) izločene od odpravljanja;

raznosna netila, kakor: raznosne kapice, električna podkopna netila, dalje netilne vrve, zunaj varnostnih netil (primeri pod št. V);

patrone iz dinamita in podobnih v Avstriji in na Ogerskem posebej pripuščenih raznesil;

nitroceluloza, namreč: strelni bombaž, kolodijeva volna in piropapir (t. i. Düppelski papir), kolikor so takšni preparati v Avstriji in na Ogerskem pripuščeni,

dopuščajo se v prevoz samo po propisih, ki so, odnosno bodo ustanovljeni v posebnih ukazih.

II. Petarde za pokalna znamenja po železnicah, da se ustavi vožnja, morajo biti trdno vložene v papirne odrezke, žagovino ali malec ali kako drugače, vendar tako trdno in vsaksebi, da se plehove kapice ne morejo ni ena druge niti kake druge telesnine dotakniti. Zaboji, v katere se vlagajo, morajo biti narejeni iz najmanj po 2·6 centimetra debelih čapljenih desek (žaganic), z lesenimi vijaki zvezani, popolnem trdni (ne propuščajoči) in v drug tudi trden zaboj vloženi, a vnanji zaboj ne sme večje prostornine nego 0·06 kubičnega metra imeti.

Poslatev se samo tedaj prevzame v odpravo, če imajo nakladni listi uradno potrdilo, da je roba po propisih ovita ali vložena.

III. Vžigalne kapice za strelno orožje ali puške in izstrelke, vžigalna zrcala, ne raznosna netila in stroki ali kozule patron z netilnimi priredbami morajo vlagati se skrbno v trdne zaboje ali sode in na vsak posamezen kos (collo) mora biti prilepljen poseben listič, kažoč vsebino, n. pr. „Vžigalne kapice“ ali pa „vžigalna zrcala“ itd. (žastran raznosnih netil primerjaj št. I).

IV. Netilni klinčki na drgnenje in netila na potezanje (kakor: lučice, netilne gobe it.) morajo se v posode iz močnega železnega pleha ali v jako trdne lesene skrinje, ne čez 1·2^{k^{bm}} velike, skrbno in tako trdno vlagati, da je ves prostor skrinjic popolnem napolnjen. Skrinje naj se od zunaj razločno oznamenijo, kaj da imajo v sebi.

V. Varnostna netila, t. j. take netilne vrve, ki obstojé iz tenkega, gostega meha, v katerem je razmerno malo strelnega prahu, podvržena so propisom danim pod št. IV. Namesto lesenih skrinj smejo se vendar tudi jako trdni leseni sodi jemati. (Zastran drugačnih netilnih vrvec primerjaj št. I).

VI. Bucherjeve ognjegasne škatlice v plehovich pušicah ali kotalah pripuščajo se za prevoz samo v zabojih po 10 kilogramov največ obsezojočih, ki so od znotraj zalepljeni s papirjem in oklenjeni poleg tega v večjih tudi zalepljenih zabojih.

VII. Navadni (rumeni) fosfor mora, obdan z vodo, v plehovich pušicah, ki obsezajo po 6 kilogramov največ in so zalotane, trdno z žagovino vlagati se v močne zaboje. Zaboji morajo razen tega, kakor je prav, zaviti biti v sivo platno, imeti na dveh zgornjih robih močne ročaje, ne smejo vagati čez 90 kilogramov in morajo od zunaj oznamenjeni biti, da obsezajo „navadni rumeni fosfor“ in z besedo „zgoraj“.

Amorfni (rudeči) fosfor je vlagati v dobro zalotanih plehovich pušicah, ki se vdevajo v močne zaboje z žagovino. Ti zaboji ne smejo čez 90 kilogramov vagati in morajo imeti oznamenilo od zunaj, da obsezajo „rudeči fosfor“.

VIII. Sirov, nekristaliziran žepeni natrij, in pa natronkoks (postranski proizvod, dobivan pri nareji degtovega ali katranovega olja) prevzemajo se v prevoz samo v gostozatrjenih plehovich posodah, očiščen, kristaliziran žepeni natrij samo v sodih vode ne propuščajočih ali drugih vode nepropuščajočih posodah.

IX. Vžigala narejena iz primesi odpadkov kamenega olja, smole in takih reči rahlim gorljivim stvarém ki se pod imenom „pasta“ nahajajo v trgovini, prevzemajo se v prevoz, samo če so spravljene v plehove ali v gostotrdne lesene posode.

X. Eter (žepeni eter, nafta, Hofmanovec (Hofmanove kapljice), in druge vrste etera, tudi kloroform, dalje kolodij in mirbanolje (nitrobenzolje) smejo se pošiljati samo v trdno zaprtih posodah, ki morajo biti take le:

1. Ako so ti preparati v steklenicah ali plehovich posodah, morajo le-te biti vložene trdno v močne lesene zaboje z otrobi, drtinami ali žaganjem ali rahlimi zemljinami, kakor je prst infuzorijev.

2. Ako so v balonih (močnih, oblih steklenih posodah), ki vagajo 35 kilogramov največ, smejo se vlagati tudi v trdne pletenice z dobro utrjenimi pokrovi, katere imajo dovolj zavijalne tvarine.

XI. Oglikov žeplec (žepeni alkohol) vozi se samo in edino na odprtih vozeh brez pogrinjala in samo ali:

1. v posodah iz močnega, dobro zanetanega in v stikih dobro zalotanega železnega pleha do 500 kilogramov vsebine; ali

2. v valjastih posodah, iz cinkovega pleha, ki so zgoraj in zdolaj z nalotanimi železnimi obroči podkrepljene, ali v konvah iz pocinkovanega železnega pleha. Take posode ali konve ne smejo držati čez 50 kilogramov in morajo biti ali oklenjene s pletenicami ali pa vložene v zaboje z otrobi, žaganjem ali rahlo zemljino, kakoršna je prst infuzorijev ali nalivnikov, ali

3. v steklenih posodah, ki so vložene v plehove pušice ali v močne lesene zaboje z otrobi, žagovino ali rahlo zemljino, kakoršna je prst infuzorijev.

XII. Lesna žestina, sirova in rektificirana in alkohol (vinski cvet), — če se ne oddadó v sodih, — v prevoz pripuščajo samo v steklenicah, balonih ali plehovitih posodah. Te posode morajo biti vložene, kakor je gori pod št. X za eter itd. propisano.

XIII. Zeleno vapno vozi se samo na odprtih vozéh.

XIV. Klorokisli kali mora vlagati se skrbno v trdne (ne propuščajoče) s papirjem izprelepljene sodce ali zaboje.

XV. Čista pikrinova kislina odpravlja se samo, če se prinese od sposobnega kemika izdana potrdnica, da je dotična pikrinova kislina čista in da ní nevarna. Primerjaj §. 48, A 3. c.

XVI. Tekoče rudninske kisline vsakovrstne (sosebno žeplena kislina, vitrijolovo olje, solna kislina, solitarna kislina, huda voda ali ločnica) podvržene so naslednjim propisom:

1. Ako se ti proizvodi pošiljajo v balonih, steklenicah ali vrčih, morajo posode biti trdno zaprte in vložene v trdne posode ali pletenice, ki imajo močne in zložne držaje;

ako se pošiljajo v kovinskih (svinčenih) posodah, morajo le te popolnem trdno in dobro zaprte biti.

2. Rudninski kisline se morajo vselej vsaka za se pošiljati in ne skupaj ter se zlasti ne smejo v en voz z drugimi kemikalijami devati.

3. Propisi pod št. 1 in 2 veljajo tudi za posode, v katerih se imenovani predmeti vozijo. Te vrste posode je treba vsegdar za take vpovedovati.

4. Rudninske kisline, če posamni kosi niso čez 75 kilogramov težki, jemljo se po resnični teži ter se po njej voznina računi. Kadar se pošilja en ali več kosov čez 75 kilogramov teže, sme železnocestna uprava plačilo voznine za 2000 kilogramov zahtevati, tudi če skupna množina 2000 kilogramov ne dosega, ter mora nakladanje in odkladanje balonov oskrbeti pošiljavec, odnosno prejemavec. Le-ta nimata oblasti gledé omenjenih balonov zahtevati od železnice kaj tacega, kar bi se za drugo blago smelo.

Ako prejemavec takih balonov v 3 dneh po prihodu na izročni postaji, oziroma po priznanilu prihoda ne odloži z voza in v stran ne spravi, tedaj ima železnocestna uprava pravico, balone držječ se določil v §. 61, odstavek 1, v skladišče (hranišče) oddati ali pa spediterju izročiti. Ako se to ne more, sme balone brez vseh drugih formalnosti prodati.

XVII. Jedki lug (jedki natronov lug, sodin lug, in jedki kalijev lug, pepelikov lug) dalje oljna goščava (ostanki od prečiščanja olja) in br om podvrženi so propisom pod XVI, št. 1, 3 (razen določila pod 2, v misel vzetega pri 3) in 4.

XVIII. Na vožnjo rudeče kadeče se solitarne kisline uporabljajo se pod št. XVI dani propisi s tem pristavkom, da morajo baloni in steklenice v posodah okroženi biti vsaj z enoliko debelo posušeno prstjo infuzorijev ali drugo primerno suho prstjo.

XIX. Brezvodna žeplena kislina (anhidrit, strjeno olje) sme se voziti samo, ali

1. v dobro zalotanih, močnih, pokositrenih pušicah iz železnega pleha, ali
2. v močnih železnih ali bakrenih sklenicah ali flaškah, ki so jim izlivi zamášeni takó, da zraka ne propuščajo, zamazani in vrhu tega z ilovico oviti.

Pušice in sklenice morajo okleniti se s tenko razdeljeno neorgansko tvarino, kakor je volna iz žlindre, prst iufuzorijev, pepel ali kaj enakšnega in trdno vložiti v močne lesene zaboje.

V ostalem uporabna so določila pod št. XVI 2, 3 in 4.

XX. Za pokoste (firnaže), in za barve s povlakom ali pokostom zmešane, dalje eterska in mastna olja, vinocvet (spirit), sprit, in druge pod št. XII neimenovane močne tekočine (spirituosa), če se v odpravo izroče v balonih, sklenicah ali vrčih, merodavni so propisi, pod št. XVI, št. 1, odstavek 1.

XXI. Kameno olje (petrolej), sirovo in očiščeno, potlej fotogen, solarno olje in druga težkohlapna olja iz premogovega ali rjavogeljnega degta ali katrana podvržena so naslednjim določilom:

1. Te tvarine morajo se vložiti v posebno dobre, trpežne sode ali posode steklene ali plehove, ki so opletene ali v pletenice djane.

2. Ako se katera plehova posoda med vožnjo pokvari, dene se precej z voza ter se z ostalo vsebino vred kar je najbolje mogoče na pošiljavčev račun prodá.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Prevažanje se ne prevzame na odpravo s carinskim napovednim postopkom, ker to bi zahtevalo, vozovom stope trdno pokriti in zapečatiti s svinčenimi pečati.

4. Določila zgornje št. 3 veljajo tudi za sode in druge posode, v katerih se vozijo te tvarine. Vsako te vrste posodo treba je vpovedovati kot takšno.

XXII. Eter (nafta) kamenega olja, gazolín, ligroin, benzin, kamfin in podobni iz petroleja in degta narejeni lahkohlapni in v nemljivi proizvodi morajo biti v steklenih ali plehovih posodah, ki so trdno vdjane v trpežne lesene ali plehove skrinje z žaganjem ali podobnimi sipkimi telesninami.

V ostalem uporabna so določila pod XXI št. 2, 3 in 4, in pa pod XVI št. 4.

XXIII. Terpentinovo in druga smrdljiva olja, tudi salmijakovec vozijo se samo na odprtih vozéh.

To določilo veljá tudi za sode in druge posode, v katerih so se te tvarine vozile. Vsako te vrste posodo treba je kot tako vpovedovati.

XXIV. Ne tekoče arzenikalije, po imenu arzenova sokislina, rumen mišomor (operment), rudeči mišomor (realgar), črepna mišnica (kobalt) itd. prevzemajo se v vožnjo samo tedaj, ako sta

1. na vsaki pošiljki v različnih pisмениh s črno oljnato barvo zapisani besedi „mišnica (strup)“, in

2. če so tako spravljene in vdjane, ali:

- a) v dvojnih sodih ali zabojih. Dna sodom je utrditi z notranjimi obroči a pokrove zabojem z obroči ali železnimi vezili. Notranji sodi ali zaboji naj bodo iz nočnega suhega lesa ter od znotraj zalepljeni z gostim platnom ali drugimi enakimi gostimi tkaninami; ali
- b) v vrečah platna z degtom napojenega, ki so vložene v enovite sode iz močnega suhega lesa; ali
- c) v zalotanih plehovitih valjih, ki so oblečeni s trdnimi lesenimi plašči (vrhnimi sodi), katerim so dna z vloženi obroči utrjena.

XXV. Tekoče arzenikalije, posebno arzenova kislina, podvržene so določilom pod XXIV št. 1 in pod XVI, št. 1, 3 (razen omenjenih pri 3 določil št. 2) in 4.

XXVI. Drugi strupeni kovinski preparati (strupene kovinske barve, kovinske soli itd.), kamor spadajo zlasti preparati živega srebra, namreč: sublimat, kalomel, bel in rudeč precipitat, cinober; dalje bakrene soli in barve, namreč: bakreni vitrijol, zeleni volk, zelena in módra bakrena barvila, tudi svinčeni preparati, namreč: svinčeni glaj (masikot), svinčene rusovine (meniki), svinčeni cukrer in druge svinčene soli, svinčena belina in druge svinčene barve, tudi cinkov prah, in cinov ter antimonov pepel, smejo se v prevoz oddajati samo v gostih, iz trdnega, suhega lesa napravljenih sodih ali zabojih, kateri imajo notranje obroče, oziroma vezila okoli sebe. Ti oklepi naj bodo taki, da se tvarine skozi poke ne morejo prašiti med vožnjo, ob kateri se ní moči ogniti majanja, stresanja itd.

XXVII. Droži, tekoče in tudi strjene, dopuščajo se edino v posodah tako zaprtih, da more zrak va-nje priti.

XXVII. Žuzel se v prevoz dopušča samo v malih sodčkih, ki so vloženi v trdne koške, ali v posodah, od znotraj zalepljenih s papirjem, platnom ali kako podobno tvarino.

XXIX. Zmleno ali zrnato ogljije iz drv dopušča se v prevoz samo, če je vloženo, kakor gre.

Ako je ogljije ravno žgano, naj se deva, ali

- a) v posode iz močnega pleha, ki so tako zaprte, da ne puščajo zraka; ali
- b) v zraka ne puščajoče sode, narejene iz več leg prav močne in toge, firnažene lepenke (t. im. amerikske sode), ki sta jim oba konca z železnimi obroči obita, katerih dna so iz močnega sukanega lesa z železnimi vijaki privita k železnim obročem in katerih stiki so skrbno zalepljeni s progami iz papirja ali platna.

Kadar se odda v prevoz mleno ali zrnato ogljije iz drv, mora biti iz nakladnega lista razvidno, ali je bilo ravnokar žgano ali ne. Ako v nakladnem listu to ní povedano, smatra se, da je prvo, in prevoz se dopušča samo, ako je po propisu vloženo.

XXX. Preobtežene Cordonnet-, Souple-, Bourre de soie- in Chappe-svile v štrenah dopuščajo se v prevoz samo v zabojih. Pri

zabojih, ki imajo nad 12^{cm} notranje višine, morajo biti med posameznimi pokladami svile, katere so v njih, po 2^{cm} visoki votli prostori. Te votle prostore je narediti iz lesenih bran, katere so iz kvadratnih letev po 2^{cm} debelih in 2^{cm} ena od druge ter na koncéh z dvema tenkima prečnima letvicama zvezane. Na stranskih stenah zabojev je napraviti luknje najmanj 1^{cm} široke, ki držé v votle prostore med letvami, takó da je mogoče z drogom dregniti skozi zaboj. Da se luknje na zaboji ne zakrijejo in ne izgubé moči, naj se pribijeta zunaj na kraj vsake strani po dve letvici.

Ako se oddá svila v prevoz, mora biti iz nakladnega lista razvidno, spada li med prej omenjene vrste ali ne. Ako v nakladnem listu to ní povedano, smatra se, da spadajo, in prevoz ne dopušča samo, ako je po propisu vložena.

XXXI. Volna, sosebnó umeteljna ali poddelna (mungo, shoddy) in odpadki volnati, kosci ali drobeci od sukna, ostanki predilnični, bombaževi in od bombaževe preje, tkalski razstrižki in niti, prameni dalje svila in svilni odpadki, predivo, konopnina, tulje, cunje in druge take reči, če so mastne, vozijo se samo na odprtih vozéh pogr-nene, ako se pošiljavec ne domeni z železnico o kritih vozéh.

Z nakladnega lista bodi razvidno, če so imenovane stvari mastne ali niso, sicer se šteje, da so mastne, ter dela z njimi po le-tem.

XXXII. Gnjlobi podvrženi živalski odpadki, kakor frišne kože, tolšče, kite, kosti, rogovi, parklji, in druge sosebnó smrdljive in gnjusne stvari, razen teh, ki so naštete pod XXXIII, jemljó se in vozijo samo pod naslednjimi uveti:

1. Vožnjo mora pošiljavec dotični železnocestni ekspediciji napovedati ter blago v nakladanje dostaviti ta čas, ko mu ona določi.
2. Posamne poslatve pripuščajo se samo, če so vložene v trdne, dobro zaprte sode, deže ali zaboje.
3. Frišne kite, frišna mezdra in dotični odpadki, tudi frišne kože jemljo se, če se tudi v vozove naložé, samo tako spravljene, kakor je rečeno pod 2.
4. Vse druge stvari te vrste namenjene za vozove, vozijo se samo v odprtih vozéh, pogrjnene. Potrebna pegrinjala naj pošiljavec dobavi.
5. Železnica sme zahtevati, da se voznina pri oddajanji naprej plača.
6. Troškovi kake razkužbe zadevajo pošiljavca, odnosno prejemavca.

XXXIII. Gnoj iz hlevov, in druge fekalije in tvarine iz latrin ali smradotočja jemljó se v prevoz samo na cele voze in pod naslednjimi nadaljšnjimi uveti:

1. Nakladanje in odkladanje naj opravljajo pošiljavci in prejemavci, in njih dolžnost je tudi, dotična mesta, kjer se to dela, osnažiti po ukazilu dotične uprave.
2. Upravi pristoji določiti; o katerem času in do kdaj se mora nakladanje ali odkladanje opraviti, kdaj roba pripeljati in odpeljati, in s katerim vlakom se ima voziti.

3. Suh gnoj iz hleva vozi se sam na sebi nespravljen v nič, v odprtih vozeh pokritih s pogrinjali, ki naj jih pošiljavec dobavi.

4. Druge fekalije in latrinske tvarine — če ni posebnih naprav za njih vožnjo, — smejo voziti se samo v prav trdnih, gosto zaprtih posodah in na odprtih vozeh. Vsekakor je narediti, da ne more nič iz posod lesti ali teči in da se smrad kar je moč ubrani. Na le-to je tudi misliti pri načinu nakladanja in odkladanja.

5. Z drugim blagom skup se ta roba ne sme nakladati.

6. Železnica sme zahtevati, da se voznina pri oddajanju naprej plača.

7. Troškovi kake razkužbe zadevajo pošiljavca, odnosno prejemavca.

XXXIV. Žeplo ne vloženo v nikako posodo vozi se samo v kritih vozovih (s stropom).

XXXV. Take stvari, ki se lahko unamejo od isker iz lokomotive, kakor seno, slama (tudi riževa in steblovje laneno), trstje (razen španskega), lubje, šota, razen mašinske ali stisnene), čelo (nezdobljeno) ogljije od drv (primeri XXIX), rastlinsko predivo in dotični odpadki, odstrižki papirnati, lesna moka, lesna masa, iverji itd. tudi malec, vapnena lugovina in tufovica jemlje se, če niso v nič vložene, samo dobro pognene in pod tem nadaljšnjim uvetom, da pošiljavec in prejemavec nakladanje in odkladanje sama opravi. Tudi mora pošiljavec na zahtev uprave pogrinjala tem stvarém sam dobaviti.

Kraljevsko ogerski občilni minister, s katerim sem se o tem dogovarjal, izdá pod jedno enakšen ukaz za železnice dežel ogerske krone.

Kremer s. r.

79.

Ukaz trgovinskega ministra od 1. julija 1880,

s katerim se uravnjuje vožnja razletljivih stvari po železnicah.

I. Splošna določila.

§. 1.

Po avstrijskih železnicah smejo se naslednje raznesljive ali razletljive stvari odpravljati:

1. Strelni in podkopni prah ali smodnik (črni smodnik).
2. Strelivo iz smodnika, tudi gotove patrone.
3. Ognjedelski predmeti, če nima v sebi tvarin, ki so pod §. 48 kretnega ali voznega pravilnika A, 3, lit. a—e (vštevno) izločene od odpravljanja.

4. Raznosna netila kakor: Raznosne kapice, električna netila za podkope, dalje netilne vrvce (gledé odprave varnostnih netil, na katera ta ukaz ni uporaben, primerjaj št. V priloge D k voznemu pravilniku).

5. Koncesijonirana raznesila, in sicer podobna črnemu smodniku in pa raznesila organske nitrospojine obsegajoča, kolikor so posebej pripuščena.

6. Nitroceluloze, namreč strelni bombaž, kolodijeva volna in piropapir, tako imenovani Düppelski papir, kolikor se taki preparati pripuščajo.

7. Petarde v pokalna znamenja (signale) po želežnicah.

8. Netilne ali vžigalne kapice za puške, ali strelno orožje in izstrelke (projektili), vžigalna zrcala, ne raznosna netila in patrone z vžigalno priredbo.

9. Klorokisli kali.

10. Čista pikrinova kislina.

§. 2.

Izmed koncesijoniranih raznesil, — zunaj poslatev, ki jih oddaje vojaška uprava, — smejo se za prevoz po železnici jemati samo tiste vrste, ki jih trgovinsko ministerstvo železnocestnim upravam naznani, da so za vožnjo po železnicah, ter jim imenuje tudi dotično fabriko.

§. 3.

Trgovinskemu ministerstvu pridržuje se, za tiste železnocestne kose, po kateri se ne vozijo vlaki zgolj za blago namenjeni in po katerih niti ni prilike, da bi se periodično taki čisto za blago namenjeni vlaki vvajali, po predlogu dotične uprave izreči, da se raznosno blago zunaj vžigalnih kapic za strelno orodje in puške in pa patron z netilnimi priredbami ne sme in ne more po železnici voziti.

§. 4.

Pričujoči ukaz ne dotika se določil X oddelka v propisu za vojaške vožnje po železnicah (II. izdanje, 1878), o vožnji smodnika, streliva ali municije in drugih razletljivih stvari.

§. 5.

Raznosna roba, kolikor niso dani ali se o vsakem slučaju posebej ne dado posebni propisi za vojaške poslatve, dalje posamezne vrste ali posamezne železnocestne postaje, pripušča se pod niže stoječimi uveti in to samo kakor vozno blago za vožnjo po železnicah.

II. V kaj bodi tako blago vloženo.

§. 6.

Za raznosne stvari, našteté v §. 1 veljajo naslednji propisi zastran ovoja ali vložbe:

1. Strelni in podkopni prah ali smodnik (črni prah, črni smodnik) vsakovrsten, mora se vlagati v prahu ne propuščajoče (mleni smodnik v dvojne)

vreče iz cviliha (mleni smodnik slučajno tudi v goste usnjate vrsče), katere se vrhu tega denó v dobro obvezane lesene sode z notranjimi obroči.

2. Gledé streliva smodnikovega, ki ga zasebni ljudje kam pošiljajo, tudi gledé gotovih patron veljajo naslednja določila o ovoji: Strelivo je razdeliti in vložiti deloma v kartone iz toge lepenke, ki se z vrvcami povežejo ali pa zlepijo, in sicer takó, da strelivo ne more mahadrati v kartonih. Posamezne kartone je po tem enega tik drugega in nad drugega djati v dobro delane trdne lesene zaboje in kake praznine med njimi z odstrižki papirja ali lepenke ali suhimi kukami zadelati tako, da strelivo med vožnjo ne bode mahadralo v zaboji.

Zaboji naj bodo z lesenimi vijaki ali vrteži zaprti.

Smodnikovega streliva sme biti v enem zaboji 60 kilogr. in ne več.

Gledé blaga takega, ki ga zasebniki za vojaško upravo kam pošiljajo, veljajo ta določila samo tedaj, ako jim dotični vojaški zavod ní posebej ukazal držati se določil, danih za vložbo vojnega streliva, kar mora oddatnik izkazati.

3. Ognjedelski predmeti smejo se za vožnjo oddajati samo v dobro zaprtih lesenih zabojih, v katerih morajo posamezni taki predmeti biti s kukami zatrjeni, da se ne premikajo.

4. Za raznosna netila, kakor so: raznosne kapice, električna zažigala podkopov in vžigalne vrve (razen varnostnih netil) veljajo naslednji propisi gledé vloga ali ovoja:

Raznosna kapice, pokalno polnilo katerih mora biti v medenem stroku tako pritrjeno, da se na vožnji ne omaja ali poraztrese, treba je v posameznih razdelih, ne čez 100 kapic, v plehove puščice vlagati takó, da se posamezne kapice med vožnjo ne bodo mogle premikavati in pretresati.

Na stranéh in pa na dnu in pokrovu pušic treba je kapice osamiti in odločiti od pleha s tem, da se vmes vloží po več skladov pivnega papirja ali pa z eno lego bombaža.

Tako napolnjene puščice treba je vsako posebej zaviti v ovijalni papir in — kolikor je moči — brez vmesnih praznin v trdno narejen lesen zaboj vložiti tako, da bodo odprti čelni konci kapic obrnjeni proti pokrovu zaboja in da se ubrani vsako mahadranje pušic.

Kake praznine je s papirnatimi kosci do dobrega napolniti in zaboj naj se zamezgi (z mezgi, t. j. lesenimi klinci) zapre. Vsak tak zaboj treba je — s pokrovom po konci stoječim — vložiti v drug, večji, prav tako trdno in takisto zamezgeno leseno skrinjo; vmesni prostor med obema je trdo zadelati s kukami ali tuljem in ko je drugi pokrov zaprt, naj se na zgornjo, t. j. tisto stran, proti kateri so obrnene čelne odprtine kapic, prilepi listič.

Na lističi naj stoji: „Raznosne kapice — ne prekucniti ali zvrniti“.

Električna vžigala podkopna morajo biti tako narejena, da se oklop ali strok ne razlomi, da se žice netilne v polnilu ne gibljejo, da se električno polnilo ali polnilo kapice ne poiztrese, in da polnila znotraj v netilu, če se tudi precej močno stresajo, ne morajo mahadrati.

Za vlog ali ovoj veljajo isti propisi kakor pri raznosnih kapicah, s tem izimkom, da zastran teh dani propis, po katerem naj se odprtine obračajo navzgor, ní uporaben na električna netila ali vžigala, ker so z vseh strani zaprta.

Netilne ali vžigalne vrvce (razen varnostnih netil) naj se vlagajo v trdne zamezgene lesene zaboje ali skrinje takó, da ne more biti mahadranja.

En povezek (collo) ne sme imeti v sebi čez 20 kilogr. raznosnih netil.

Raznosna netila treba je oddajati posebej in ne skupaj s strelnim in podkopnim smodnikom (črnim smodnikom), nitrocelulozo in koncesijoniranimi raznesili.

5. Za koncesijonirana raznesila veljajo naslednja pravila;

a) Vlagajo naj se v trdne zaboje ali dobro povezane lesene sodce. Taka posoda ne sme čez 25 kilogr. netil obsezati.

Posode te ne smejo na sebi imeti nobene kovinske (metalne) sestavine in zapirajo se z lesenimi pokrovi, ki se samo z mežgi ali mozniki (leseni klinci) pritrjajo.

b) Posode, v katere so vložena koncesijonirana raznesila, morajo na sebi imeti od zunaj razločno in potanko oznamenilo preparata in vrste, in tako tudi ime ali tvrdko (firmo) tistega, ki jih dela, (branilno znamko ali marko), in pa dan, katerega so narejena.

Vrh tega mora se od zunaj na vsaki v prevoz namenjeni posodi namestiti razločno in trdno odtisk ministerskega dovoljenja za prevoz takó, da se ta odtisk raztrga, ako kdo posodo odpre.

Naposled mora vsaka posoda na zapiri imeti razločno izraženo fabriško plombo.

Omenjena oznamenila (branilna znamka) in odtiski plombe priobčijo se železnocestnim upravam za vsak slučaj posebej o podelitvi dovoljenja za vožnjo.

c) Na vsaki taki posodi od zunaj in to blizu zapire mora stati na očitnem mestu kratek pouk o tem, kako se posoda odpira in zapira.

d) Koncesijonirana raznesila smejo se v trgovanje dajati samo v tistih oblikah in zavojih, ki so v izrecilu pripuščenja za vsako posamezno vrsto propisani.

Vsak ovoj mora od zunaj kazati fabriško znamenje in naznambo, katere vrste preparat je.

e) Kolikor niso za posamezne vrste raznesil izdane na to stran posebna določila ali kolikor ni rečeno, da so dovoljni propisi za črni smodnik dani, naj sploh za notranji ovoj veljajo naslednji propisi:

α) Koncesijonirana raznesila smejo se v promet dati samo v podobi patron s stroki ali kozulami iz pergamenastega papirja brez netil.

Vsaka taka kozula s patrono naj od zunaj nosi fabriško znamenje in naznambo, katere vrste je preparat.

Pošiljati se smejo samo take patrone, ki so gosto ali trdo zaprte, ki niso čutiti mastne in katerih se od zunaj ne drži nikaka raznosna tvarina.

β) V skrinjicah ali sodččkih morajo patrone ležati na legi kremenite pene (nakipi) ali žagovine in z enakim sredstvom tudi odločene biti od sten in pokrova.

Lahko se devajo tudi po razdelkih v kartone, ki branijo, da se patrone v posodi ne premikajo in da nitroglicerin ne udari ven. Pol-

niti je treba gosto, skrbno in brez votline, da se raznesilo med vožnjo ne bode močno stresalo in da ne bode moglo mahadrati.

f) Za poslatve c. kr. vojaške uprave veljajo naslednja določila:

Gledé koncesijoniranih raznesil, na katera se varnostna določila ukaza o raznesilih od 2. julija 1877 (Drž. zak. št. 68) ne uporabljajo, veljajo sploh za črni smodnik (pod 1 tega paragrafa) dani varnostni propisi.

Gledé ostalih koncesijoniranih raznesil prosto je c. kr. vojaški upravi, odajati jih za prevoz ne samo v podobi patron, ampak tudi sama na sebi v gostih, od znotraj s pergamenastim papirjem preoblečenih lesenih zabojih ali sodih.

Take poslatve smejo se odpravljati tudi brez oznamenila vunanjega, kakor se piše gori pod b), in skrinje z gotovim strelivom tudi zaškrnjene. Ali vsak kos (collo) poslatve mora na sebi imeti znamenje ali štempelj tistega vojaškega oblastva, katero je poslatev v ovoj devalo.

6. Nitroceluloza (namreč: strelni bombaž, kolodijeva volna in piropapir, tako imenovani Düppelski papir, Düppelsko-okopni papir), mora se vselej posebno trdno ovijati, da se vsebina v posodah ne more tretji ali drgniti.

Suh strelni bombaž (edino za vojaške svrhe ali namene) naj se kakor strelni prah vlaga v vreče iz cviliha in sodce — a brez vreč v lesene zaboje, ki so preoblečeni s papirjem.

Velhek ali vlažen strelni bombaž (v katerem je najmanj 20% vode) vlagati je v trdne lesene zaboje, ki so od znotraj s tvarino vode ne propuščajočo tako izpreoblečeni, da vode kar najmanj mogoče izhlapi.

Kolodijevo volno je vlagati tako, kakor je pisano za velhek strelni bombaž, nasičeno z vodo (t. j. na 60 delov suhe kolodijeve volne 40 delov vode) s primesjo male množine sode (primeroma 1% teže suhe volne).

Za kolodijevo volno in tako tudi za vlažen strelni bombaž (pavolo) smejo se namesto lesenih zabojev uporabiti trdne in goste omare iz cinkovega pleha.

Piropapir, tako imenovani Düppelski papir, vlagati je vlažen (da ima najmanj po 20% vode v sebi) in sicer tako kakor strelni bombaž.

7. Petarde za pokalna znamenja po železnicah, da je treba ustaviti, morajo biti trdno vložene v papirne odrezke, žagovino ali malec ali kako drugače, vendar tako trdno in vsaksebi, da se plehove kapice ne morejo ni ena druge niti kake druge telesnine dotakniti. Zaboji, v katere se vlagajo, morajo biti narejeni iz najmanj po 2,6 centimetra debelih ščepljenih desek (žaganic), z lesenimi vijaki zvezani, popolnem trdni (ne propuščajočji) v drug tudi trden zaboj vloženi; a vnanji zaboj ne sme večje prostornine nego 0,06 kubičnega metra imeti.

Poslatev se samo tedaj prevzame v odpravo, če imajo nakladni listi uradno potrdilo, da je roba po propisih ovita ali vložena.

8. Vžigalne kapice za strelno orožje ali puške in izstrelke, vžigalna zrcala, ne raznosna netila in stroki ali kozule patron z netilnimi priredbami morajo vlagati se skrbno v trdne zaboje ali sode in na vsak posamezen kos (collo) mora biti prilepljen poseben listič, kažoč vsebino, na pr. „Vžigalne kapice“ ali pa „vžigalna zrcala“ itd. (Zastran raznosnih netil primerjaj št. 4.)

9. Klorokisli kali mora vlagati se skrbno v trdne (ne propuščajočje), s papirjem izprelepljene sodce ali zaboje.

10. Čista pikrinova kislina odpravlja se samo, če se prinese od sposobnega kemika izdana potrdnica, da je dotična pikrinova kislina čista in da ni nevarna.

§. 7.

Posode, v katere se gori omenjene razletljive stvari spravljajo, morajo, kolikor niso za nekatere izmed njih dani posebni propisi, na sebi imeti vsaj njih vsebini primeren nadpis, na pr. „smodnik, ognjedelski predmeti“ itd. itd.

III. Oddajanje za vožnjo.

§. 8.

Poslatve raznesljivega blaga treba je najmanj 24 ur predno se oddadó, — napovedati pri železnocestnem ekspeditu, ter naj se ondi sprejemajo nadaljšnja naročila gledé oddatbe.

Take poslatve naj se prevzemajo samo ob dneh, ki jih železnocestne uprave razglasé, in za vlake, ki jih one določijo.

Kadar gre poslatev v vnansjo deželo, sme se samo tedaj sprejeti, če jo je moči od mejne postaje dalje v neposrednjem stiku odpravljati.

§. 9.

Takšne poslatve smejo se praviloma samo s tem, da se na ravnost na železnocestne vozove naložé, in ne poprej nego dve uri pred odhodom tistega vlaka po vozni črteži, óziroma gledé ponočnih vlakov, dve uri predno se zavri sprejemanje, prinašati ali privazati v kolodvorne prostore.

Ako je poslatev namenjena za postajo take železnice ali takega železnocestnega kosa, kodar se čisti vlaki blaga vozijo samo kadar se dá, mora biti adresirana na prejemnika v izhodni postaji te železnice ali tega kosa, katerega delo bode, poslatev iz kolodvornih prostorov brez odloga (prim. §. 37) v stran spraviti in dalje skrbeti, da se vnovič odda na voz kadar pojde vlak.

§. 10.

Oddajavci strelnega in raznosnega (črnega) smodnika, strelnega bombaža in streliva vsakovrstnega, in pa koncesijoniranih raznesil naj to, da dotična poslatve obsega razletljive stvari, po naslednjem izkazujejo:

a) Kolikor ide za strelni in raznosni (črni) prah ali smodnik, strelni bombaž in vsakovrstno strelivo ali municijo, izpolnovati je propise ukaza ministerstev notranjih reči, pravosodja, financ in policije od 11. februvarja 1860 (Drž. zak. št. 39) o izdajanji tako imenovanih strelivnih spremnic.

b) Pri poslatvah koncesijoniranih raznesil, ki jih tvorničar (fabrikant) ali koncesijoniran prodajavec v nepokvarjeni izvorni zapiri oddá, nameščuje spremnico odtisk ministerskega dovoljenja za vožnjo.

Pri vseh drugih poslatvah veljá za spremnico od pošiljavca izdani nakladni list, kateri mora vendar biti vidiran po političnem okrajnem oblastvu na podlogi izkazane pravice, take stvari dobaviti si.

c) Nakladni listi, ki jih je izdalo kako oblastvo, ne potrebujejo takega vidiranja.

§. 11.

Nakladni listi, ki ne smejo obsezati nobenih drugih stvari, in kateri se morajo za koncesijonirana raznesila, in tudi za strelni in raznosni (črni) prah in nitrocelulozo vselej posebej izdajati, morajo biti pisani z rdečo tinto, ter poleg števila, vrste, znamenj in številk posameznih posod kazati tudi kosmato težo vsake posode posamič.

Taki nakladni listi ne smejo na sebi imeti oznamenila „Naj ostane na kolodvoru“.

§. 12.

Za takšne poslatve treba je voznino opraviti, kadar se oddajó za vožnjo. Tudi se sme od pošiljavcev zahtevati v novcih primerna založba troškov, ki bi se nabrali odtod, da bi bilo zarad kake ovire sè strani prejemnikove treba poslatve izročiti političnemu oblastvu.

§. 13.

Poslatve s povzajem vrednosti ne prevzemajo se za vožnjo. Niti ni dopuščeno, zavarovati interesa pravočasne dostave.

§. 14.

Oddajavec mora, — izvzemši poslatve v kako vnanjo deželo namenjene — s posebnim pristavkom na nakladnem listu izreči, da je zadovoljen s tem:

- a) Pri koncesijoniranih raznesilih, dalje pri raznosnih netilih, da se poslatve, ako bi nadpisanec (adresat) ne prišel po-njo po prejetem priznanilu v prvih šestih urah, padajočih v ustanovljeni odpravni čas, vendar tudi ob nedeljah in praznikih, oddá političnemu oblastvu, da se kakor hitro je moči v nadaljšnje razpolaganje odstrani iz kolodvornih prostorov.
- b) Pri drugem raznesljivem (razletljivem, eksplozivnem) blagu, da se poslatve, ako bi nadpisanec v 24 urah po prejetem priznanilu, katero mu se mora precej po prihodu vročiti, ne prišel po-nje, njemu o njegovem trošku zopet nazaj dá, dalje, da se blago, ako bi se v treh dneh od prihoda v namembeno postajo računeč, ne moglo nazaj poslati, ker ne bi bilo pripravnega vlaka za to, oddá političnemu oblastvu za to, da bode kakor hitro mogoče v nadaljšnje razpolaganje odstranjeno iz kolodvornih prostorov.

§. 15.

Določila §§^{6v} 12, 13, 14 niso uporabna na vojaško-upravne poslatve (primer. §. 37).

IV. Vozila.

§. 16.

V odpravo razletljivega blaga smejo se rabiti samo pokriti vozovi za blago s trdnim obojem in dobro zapirajočimi durmi.

Kar je znotraj v vozovih železnih žeblicev, vrtežev ali vijakov, matic itd. ven štrlečih, morajo se, predno se roba va-nje deva, potisniti v les, ali z lesom (lestvicami) poobleči, ali naposled, če niso ostri, vsaj z ovijalnim platnom pokriti in zalepiti.

Dno takih vóz je obložiti s platnom, ki vode ne propušča. Ako je kako okno, zapreti ga je in zagostiti ali zatrditi, da ne propušča.

§. 17.

Za nakladanje raznesilnega blaga naj se praviloma ne jemljó vozovi z zaviralom ali zavornicami.

Ako se v to morajo rabiti vozovi z zavornicami, ne smejo zavornice delati in ne sme se torej na te vozove nobeden izmed sprevodnikov vlaka vsedati.

Tudi ne smejo se jemati vozovi brž po vezanji, niti taki, ki so dospeli uže do meje svojega kolobarja.

§. 18.

Posebno je paziti na mazanje vóz, kateri vozijo raznosno blago.

V. Nakladanje.

§. 19.

Raznosno blago naj se — kolikor je le mogoče — naklada ne v hraniščih (magazinih) blaga, temuč samo na kar je moči oddaljenih postranskih kolejah pod milim nebom.

Ljudje, ki nimajo ničesar pri tem delu, naj se odganjajo.

Posode napolnjene z raznosnim blagom ne smejo se nikdar prevračati, valiti ali pahati, niti vrteti na tleh okoli enega podporišča, marveč treba jih je vsegdar z veliko opreznostjo (previdnostjo) nositi in poglobitno paziti vsakega udara ali dregljaja.

Nakladanje, odkladanje in prenakladanje bodi ako je le mogoče ob dnevni svetlobi, a po noči naj se rabijo samo varnostne svetilnice ali pa take, ki so jim steklene stene z rešetkami iz žice ovarovane, da se ne razbijejo.

Tabak kaditi blizu takega blaga je brezuvetno prepovedano.

Kadar se kaka lokomotiva (§. 31) mimo pelje, morajo duri vóz biti zaprte in kar poslatve še zunaj železnocestnega voza leži, treba je pokriti z odejo in paziti ognja, tudi je z nakladanjem ta čas prenehati.

§. 20.

Raznosno blago — razen vžigalnih kopic za strelno orožje in izstrelke ali projekte, in pa kozule patron z vžigalno priredbo — ne sme se nakladati z drugim blagom skup. Koncesijonirana raznesila ne smejo se devati na en in isti voz z drugimi raznesljivimi stvarmi, razen s strelnim in raznosnim (črnim) prahom in nitrocelulozo.

Raznosna netila in drugo eksplozivno blago treba je torej vsako posebej nakladati.

§. 21.

Sodi in zaboji morajo v železnocestnih vozeh trdno ležati, kar se doseže s porabo štorij iz trstja ali slamovk, blazin iz rožja, lesenih podklad ali lesenih zagozd.

Sode je praviloma vporedno (paralelno) z železnocestno osjo polagati; a kadar bi jih bilo samo eno lego, smejo se tudi postavljati; ali kadar je takó, treba je med nje poriniti, da ne bode trenja, trdnozvezane blazine iz rožja.

§. 22.

Število sodov in zabojev, ki se smejo naložiti na en voz, ravná se po njegovem prostoru in držanji, vendar zaradi varnosti ne smejo nigdar čez tri lege priti ena na drugo, ter se sme vsak voz sploh samo do dveh tretjin svoje nosilnosti naložiti.

§. 23.

Sode ali zaboje, kar jih leží v sredi med durmi, pokriti je s platnom degtovim ali grafitovim; duri je trdno zapreti.

§. 24.

Na voze je prilepiti listke z višnjavim tiskom, ki kažejo z velikimi pismeni, kaj se vozi v njih.

IV. Sestava vlakov.

§. 25.

Raznosno blago, razen vžigalnih kapič za strelno orožje in izstrelke in patron z vžigalno priredbo, ne sme se nikakor voziti s takimi vlaki, v katerih se vozijo ljudje.

§. 26.

Železnocestni vozovi, naloženi z raznosnim blagom, naj se vvrstijo v zadnji polovici vlaka takó, da idejo za njimi še najmanj trije prazni ali s takimi predmeti, ki se lahko ne vnamejo, napolnjeni, kriti vozovi; zvezati jih je trdno med sabo in z vozmi od spredaj in od zadaj. Za takimi vozmi, v katerih so naložene raznosne tvarine v množini ne čez 25 kilgr. čiste teže, ni potreba vstavljati branih vôz.

Vozovi s koncesijoniranimi raznesili naloženi, ne smejo se sploh vstavljati v neposrednji zvezi z drugimi vozovi, ki obsezajo raznosne ali zastran ognja nevarne stvari.

§. 27.

Ako so vozovi, naloženi z eksplozivnim blagom, sami za se en vlak, morajo biti ne samo na konci vlaka, ampak tudi za lokomotivo trije varnostni vozovi prejomenjene vrste (§. 26).

§. 28.

Ne sme se čez 30.000 kilogr. koncesijoniranih raznesil voziti v enem vlaku.

VII. Naredbe zarad opreznosti v kolodvorih in med vožnjo.

§. 29.

Vozovi, naloženi z raznosnim blagom, naj se v postajah — kolikor je koli mogoče — postavljajo dalje od vsprejemališč in stanišč, od hranišč in kurilišč in pa — kolikor se dá — samo na takih podružnih kolejah, katere — tudi če se menjala napačno postavijo — ne dopuščajo, da bi vlak skup zadel z idočimi vlaki.

Vrhi tega dati jih je zanesljivo paziti.

§. 30.

Taki vozovi se ne smejo premikati s tem, da se zaženo v tek, in tudi naj se to ne zgodi z lokomotivami. Zarad povezovanja ali sklepanja naj se z veliko opreznostjo primikajo.

Ako bi jih bilo izimno vendar z lokomotivo premakniti, mora se med lokomotivo in vozove z raznosnim blagom, ki jih je premestiti, vsaj en drug voz vvrstiti.

§. 31.

Samo v najskrajnejši nuji sme se blizu nakladališča ali vóz z raznosnim blagom naloženim lokomotiva kuriti, para izpraznjevati ali čistiti. Tudi naj se v postaji kolikor je mogoče pazi, da lokomotiva ne hodi ali ne stoji blizu takega blaga.

V vozeh, naloženih z raznosnim blagom, in pri njih ne sme se kaditi (tabak piti).

§. 32.

V vmesnih postajah, kjer se vožnja za toliko ustavlja, treba je ogledati, kakšni in kako zaprti so vozovi raznosno blago vozeči, in kako so zvezani ali skleneni, ter bodi skrb železnocestnih uprav, da se brez potrebe in čez vozni črtež v takih postajah ne bode ostajalo in da se kar je mogoče ubrani vse, kar koli bi utegnilo nevarno biti.

§. 33.

Med potjo sme se raznosno blago z voza na voz prenakladati samo, kadar drugače biti ne more. Torej naj, kolikor je moči, železnocestne uprave tako naredé in dogovoré, da se take poslatve v enem in istem vozu od sprejemne do domembene postaje odpravljajo.

§. 34.

Da pride vožnja koncesijoniranih raznesil ali večja vožnja smodnika, oziroma municije, naj sprejemna postaja oddajni postaji na ravnost ali po prehodnih (vmesnih) postajah s telegramom naznanja.

Odhod poslatve naj sprejemna postaja prejemniku ob pošiljavčevem trošku po telegrafu na znanje daje.

VIII. Oddajanje ali izročanje prejemniku.**§. 35.**

Poslatve raznosnega blaga, ki dospejo v postajo namembe, treba je po poslanem človeku ali po telegrafu priznaniti nadpisaneu in le-ta mora brez odloga po-nje priti (prim. §. 14).

§. 36.

Če železnocestni vozovi v postaji ostanejo, odklada se raznosno blago iz njih, kolikor se dá stoprv naravnost tedaj, kadar ga prejemnik prevzema, ter veljajo za mesto, kjer naj se to godí, in zastran dotičnih opreznosti določila v oziru na nakladanje dana (prim. §. 19).

Mora li se poslatev odložiti, ko vlak kje ostaja, naj se pri tem izpolnjuje, kar je v tem ukazu zarad opreznosti zapovedano, ter je blago shraniti in pod pažnjo imeti na varnem mestu, kjer ne bode ni vlage ni nevarnosti ognja.

§. 37.

Ako se poslatev raznosnih predmetov (prim. §. 14) ne prevzame, naj veljá naslednji postopek:

- a) Poslatve koncesijoniranih raznesil in raznosnih netil, po katere nadpisanec prejema priznanilo v prvih šestih urah, ki padajo v ustanovljeni odpravni čas, vendar tudi ob nedeljah in praznikih, ne bi prišel, treba je za tega delj, da bodo kakor hitro je mogoče iz kolodvornih prostorov v nadaljšnje razpolaganje z njimi spravljene, v mestih z lastnimi občinskimi statuti, varnostnemu oblastvu, a zunaj takih mest c. kr. okrajnemu glavarstvu, in kjer bi se to moglo, najbližjemu žandarstvenemu poveljstvu oddati, katerim naj se poprej zglasilo o tem pošlje.
- b) Poslatve drugih raznosnih stvari, po katere se v 24 urah po priznanilu ne pride, treba je pošiljavcu o njegovem trošku nazaj poslati ali ko bi se blago v treh dneh po prihodu v postajo namembe ne moglo nazaj poslati, ker ní pripravnega za to vlaka, postopati je z njimi v zmislu točke a).

Razen tega imajo železnocestne uprave pravico, za take poslatve po izteku zgornjih 24 ur povišano skladnino zahtevati.

- c) Kadar gre za vojaško poslatev, treba je v zmislu zgornjih določil poskrbeti za začasno nje zavarovanje ter po telegrafu pošiljajočemu vojaškemu oblastvu na znanje dati, da je takšna poslatev ostala.

IX. Dokončna določila.**§. 38.**

Kdor pod neresnično ali nepotanko vpovedjo raznosno blago v odpravo oddá, ali zanemari opreznosti, ki mu so kakor uvet za njegovo sprejetje propisane, ali vedoma take stvari v vožnjo oddá, ki niso od oblastva pripuščene za vožnjo po železnicah, mora poleg kazni, ustanovljenih v kazenskem zakoniku ali v posebnem ukazu, če se tudi ní zgodila nikaka škoda, plačati za vsak kilogram kosmate teže takih poslanih stvari konvencionalno kazen od 6 gld., v katero je zapadel uže z oddajo na vožnjo, ter je poleg tega odgovoren za vso škodo, ki bi odtod nastala.

Konvencionalno kazen moči je po okolnostih od pošiljavca ali pa od prejemnika poslatve potirjati.

§. 39.

Ta ukaz pride v moč 1. avgusta 1880.

Z njim so preklicani tisti dotični poprejšnji ukazi, ki se v posebnem razpisu na znanje dadó.

§. 40.

Kralj. ogerski občilni minister, s katerim sem se zastran tega dogovarjal, izdá pod jedno enakšni ukaz za železnice dežel ogerske krone.

Kremer s. r.